

OKULDA, EVDE VE ARKADAŞLARLA GÜVENDE OLMAK

ÇOCUKLAR İÇİN
GÜVENLİK EL KİTABI

OSCE

Organization for Security and
Co-operation in Europe
Mission in Kosovo

Bu kitapçık, Kosova polisi Toplum Destekli ve Suç Önleyici Polislik Şubesi tarafından tasarlanıp, AGİT'in maddi katkılarıyla basılmıştır.

Sevgili çocuklar, ebeveynler /bakıcılar ve öğretmenler:

Bu el kitabının temel hedefi, ana hatlar ve önerileri sunarak çocukların tehlikeli ortamlardan korunmalarını sağlamaktır.

Bu el kitabı çocuklara adanmış olmakla birlikte, onların ana-babaları ve öğretmenlerine de aittir ve çocukların güvende olmaları amacıyla farklı durumlarda nasıl hareket etmelerini gerektiren önerileri içerir.

Kosova Polisi, topluluklar ile ilgili projeleri aracılığıyla, okullarda, evlerde ve diğer ortamlarda çocukların güvenliğinin artırılması doğrultusunda çocuklara ve yetişkinlere yardımda bulunmayı hedeflemektedir.

BİREYSEL GÜVENLİK

EV DIŐINDA OLDUĞUNUZ ZAMAN:

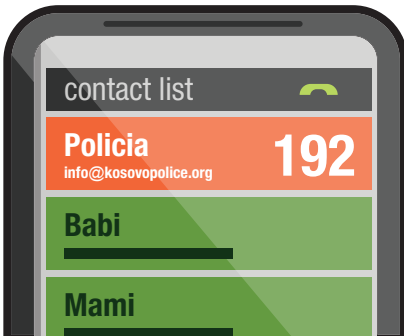
[Çocuklara ait öneriler]

- Yakınlarınıza nereye gittiğinizi, kiminle gittiğinizi ve ne zaman döneceğinizi söyleyin;
- EĞer bir yabancı size yaklaşıp sizinle konuşmak istemekte ısrarlı davranırsa bunu aile üyelerinize ve polise bildirin ;
- EĞer biri sizi takip ederse, evinize ya da en yakın kamusal alana kaçın, ve (sesli bir şekilde) yardım isteyin;
- EĞer biri sizi tehdit ederse bunu ana-babanıza, okul müdürüne, sınıf öğretmenine veya polise bildirin;
- Her zaman arkadaşlarınızla birlikte olun (yolculuklarda), yalnız gezinip yalnız oynamayın;
- EĞer yabancı biri sizi bir yere gitmeye çağırırsa kesinlikle onunla gitmeyin;
- Ne yabancılarla konuşun ne de onlarla yolculuk yapın;

EV İÇİNDE GÜVENLİK:

[Çocuklara ait öneriler]

- EĞer yabancı biri ile telefonla konuşursanız, ona evde yalnız olduğunuzu söylemeyin;
- Yabancıları evinize davet etmeyin;
- Evde yalnız olduğunuz zamanlarda yabancılara kapıyı açmayınız;
- Sadece yetişkin bir kişinin eşliğinde ev aletlerini kullanın ve kullanırken dikkatli olun;
- Aile üyelerinin telefon numaralarını yanınızda bulundurun;
- Polis 192 (cep tel numarası), 92 (sabit telefon numarasını) ya da devamdaki e-posta adresini yanınızda bulundurun: info@kosovopolic.com

**BİREYSEL
GÜVENLİK**

OKULDA, EVDE VE ARKADAŞLARLA
GÜVENDE OLMAK

HIRSIZLIK DURUMUNDA YAPILMASI GEREKENLER

[Çocuklar, ebeveynler/bakıcılar ve öğretmenler]

Bireysel güvenliğinizin önemini her zaman aklınızda bulundurun:

- Hırsızlık olayına karışan kişi ile ilgili mümkün olan en fazla detayı hatırlamaya çalışın (örnek olarak yaş, kişinin ağırlığı, boyu, dövmeleeri, görünüşü ya da herhangi diğer bir yara izi veya işareti) Hırsızın gittiği yönü ve hırsız takip etmeyin ve de kendi başınıza bir eylemde bulunmayın;
- Olanaklar dahilinde arabasının plaka numarasını kaydedin;
- Hemen polisi çağırın! **192** (cep tel) ya da **92** (sabit telefon ofis numarasını);
- Olayı polise bildirdiğinizde, polise adınızı, tel numaranızı, adresinizi ve hırsızlığın gerçekleştiği yeri bildirin. Polis, sizin güvende olmanızı temin eder.

**HIRSIZLIK OLAYINI BİLDİRMENİZ SİZİN
GÜVENDE OLMANIZI SAĞLAR**

6

**BİREYSEL
GÜVENLİK**

OKULDA, EVDE VE ARKADAŞLARLA
GÜVENDE OLMAK

TATİLDE GÜVENLİK

[Çocuklar için öneriler]

YÜRÜYÜŞE ÇIKMAK:

- Ana-babanıza nereye gittiğinizi, kiminle olduğunuzu ve ne zaman döneceğinizi söyleyin;
- Grubunuzdan ayrılmayın;
- Bilinmeyen ve ıssız yerlerde yabancılar ile bir araya gelmekten sakının;
- Daha önceden bildiğiniz yerlerde oynayın ve bulunun;
- Ateş yakmayın;
- Ateş görürdüğünüz takdirde ana-babanıza /ya da öğretmeninize bildirin ;
- Arkanızda çöp bırakmayın, onları çöp tenekesine atın. Temiz ve sağlıklı bir çevreye katkıda bulunun! Çöpler hayvanları cezbedebilir ve bu şekilde senin güvenliğini de tehlikeye atar.

ÇOCUKLAR VE İNTERNET KULLANIMI

[Çocuklar, ebeveynler/bakıcılar, öğretmenler]

İnternet güvenliği ve onun kullanımı hakkında bilinmeyen şeyler çoktur. Eğitim ve eğlence amaçlı internet kullanırken çocukların, olası tuzakları göz önünde bulundurup kendi güvenliklerini ve sağlıklarını korumaları gerekir.

- İnternette bireysel bilgileri sunmayın;
- Fotoğraflarınızı veya videolarınızı gönderip paylaşmayın – ve yahut başkalarından bunu kabul etmeyin;
- Bilinmeyen adreslerden gelen e-postaları açmayın;
- İletişimde bulunduğunuz sürece dikkatli olun. Sadece tanıdığınız kişilerle iletişim kurun;
- Yabancılardan aldığınız mesajları ana-babanıza ve polise bildirin.

**BİREYSEL
GÜVENLİK**

OKULDA, EVDE VE ARKADAŞLARLA
GÜVENDE OLMAK

TOPLUM GÜVENLİĞİ

FARKLILIK, KABUL

[Ebeveynler ve öğrenciler için öneriler]

Her çocuk güvenli ve sağlam bir ortamda büyüme ve gelişme olanağına sahip olması gerekir. Çocuklar konuştuıkları dil, fiziki görünüm, ırk, yetenek ve becerileri, dini, ulusal mensubiyeti bakımından birbirinden farklıdır. Çocuklarda görülen bu farklılıklar bir bütünlük olan bir topluluğu zenginleştirir. Toplumda görülen farklılıklar konusunda çocuklarınızı bilgilendirin ve onların bu farklılığın bir parçası olmalarını cesaretlendirin. Biz, hep birlikte toplumda olumlu değişimler yaratabiliriz.

[Çocuklara ait öneriler]

Çocuklar birbirinden farklıdır; siz de arkadaşlarınızdan farklısınız;

- Sizden farklı bir dil konuştuğu için sizin yardımınıza ihtiyaç duyan arkadaşınıza yardım edin;
- Eğer arkadaşınız sizin yardımınıza ihtiyaç duyarsa öğretmeninize veya okul müdürünüze bunu bildirerek arkadaşınıza yardım edin;
- Eğer biri arkadaşınıza saldırırsa öğretmeninizi ya da okul müdürünü çağırın. Okulunuzdan veya evinizden uzak bir yerde iseniz polisi **192** cep numarası veya **92** (sabit numarasından) arayın.

**TOPLUM
GÜVENLİĞİ**

9

OKULDA, EVDE VE ARKADAŞLARLA
GÜVENDE OLMAK

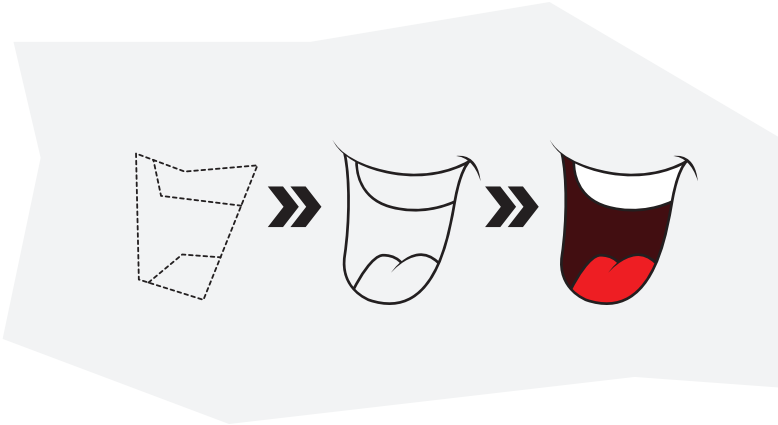
ÇİRKİN RESİMLER / DUVAR YAZILARI - GRAFİTİLER

[Çocuklar, ebeveynler/bakıcılar ve öğretmenlere ait öneriler]

Çirkin ve yakışık olmayan resimlerin/ duvar yazılarının – grafitlerin, aşağıdaki gibi birçok yönden topluma karşı olumsuz etkisi vardır:

- Duvar yazıları ve resimler içerik olarak diğer insanlar için tahrik edici olabilir;
- Bu çeşit resimler kentinize yakışmayabilir;
- Bu çeşit çizimlerin temizlenmesi yüksek ve gereksiz maliyetlere neden olabilir.

Eğitim / eğlence amaçlı resimler, duvar yazıları ve grafitler sadece yetkili kişilerin izniyle yapılır ya da özel bir mülkiyette böyle bir çizimin yapılması için izin mülk sahibinden alınır.

ZORBALIK – KABADAYILIK

[Çocuklar, ebeveynler/bakıcılar ve öğrencilere ait öneriler]

Eğer okul arkadaşlarınız tarafından rencide edilerseniz, hakarete uğrarsanız , tehdit edilerseniz ya da okulunuz dışından gelen çocuklar sizi tehdit ederse her zaman:

- Hemen yakın arkadaşlarınıza durumu bildirin;
- Durumu anne-babanıza anlatın.

Eğer olay okulda ya da okul avlusunda gerçekleşirse hemen:

- Okul müdürü veya öğretmene durumu bildirin ;
- Arkadaşlarınızdan yardım isteyin.

Unutmayın :

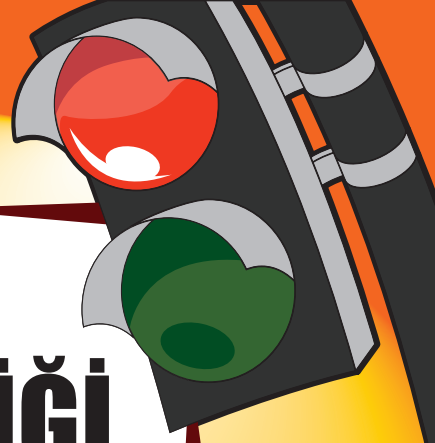
Polisi **192** (cep telefonu) ya da **92** (sabit ofis numarasından) arayın.

**TEHDİT VE TACİZ OLAYLARININ
BİLDİRİLMESİ, TOPLUM POLİSİNİN
BU GİBİ OLGULARA KARŞI OLAN
SAVAŞINA YARDIM EDER!**

**TOPLUM
GÜVENLİĞİ**

OKULDA, EVDE VE ARKADAŞLARLA
GÜVENDE OLMAK

TRAFİK GÜVENLİĞİ

1. TARFİKTE YAYALAR

Genel kurala göre yayaların sadece kendileri için tahsis edilmiş alanlarda hareket etme ve durmaları gerekir.

Yayalar, kendileri için tahsis edilmiş kaldırımlarda hareket edebilir ve yürüyebilir. Bunlar da yaya kaldırımlarıdır. Kaldırımlar yoksa yayaların trafiği görmesi amacıyla yolun sol tarafından yürümeleri gerekir. Eğer yayalar grup halinde ise onların birbiri arkasında yürümeleri gerekir.

- Ebeveynleri ile birlikte yürüyen çocuklar her zaman trafik yoluna yakın olan taraftan kaçınarak güvenli olan tarafta yürümelidir.
- Trafiğin trafik işaretleri ile düzenlendiği yerlerde yayaların bu kurallara uymaları gerekir. Yayalar, sadece yeşil ışık yandığı zaman yolu geçebilir. Yolun bir tarafından diğer tarafına geçerken yayaların yolun iki tarafını da kontrol etmeleri/gözetlemeleri, önce sola ve ondan sonra da sağ yöne bakmaları genel kural gereğidir.
- Yayalar, demir yolunu geçmesi gerektiği durumlarda, bunu büyük bir dikkatle yapmalı, kırmızı ışık yanarken veya yokuş aşağıya indiği zaman yolu geçmemeleri gerekir.

2. TRAFİK IŞIKLARI

Trafik ışıkları kavşaklarda ve diğer yerlerde trafiğin düzenlenmesine yarar. Trafik işaretleri vasıta ve yayaların akışını düzenler. Yaya hareketi kırmızı ve yeşil ışıklar ile düzenlenir.

- **KIRMIZI IŞIKTA** | yolun geçilmesi yasaktır
- **YEŞİL IŞIKTA** | yoldan geçilebilir

Yeşil ışık yandığı zaman bile yolu hemen geçmeyin ve her zaman arabaların yaklaşıp yaklaşmadığını kontrol edin.

3. SİZ VE BİSİKLETİNİZ

[Çocuklara ait öğütler-nasihatlar]

Bisiklet binicileri olanaklar dahilinde yolun sağ tarafından bisikletlerini sürmelidirler, ama eğer bisiklet yarışı varsa bisikletçiler sadece o yoldan gidebilirler.

YARALANMADAN KORUNMA

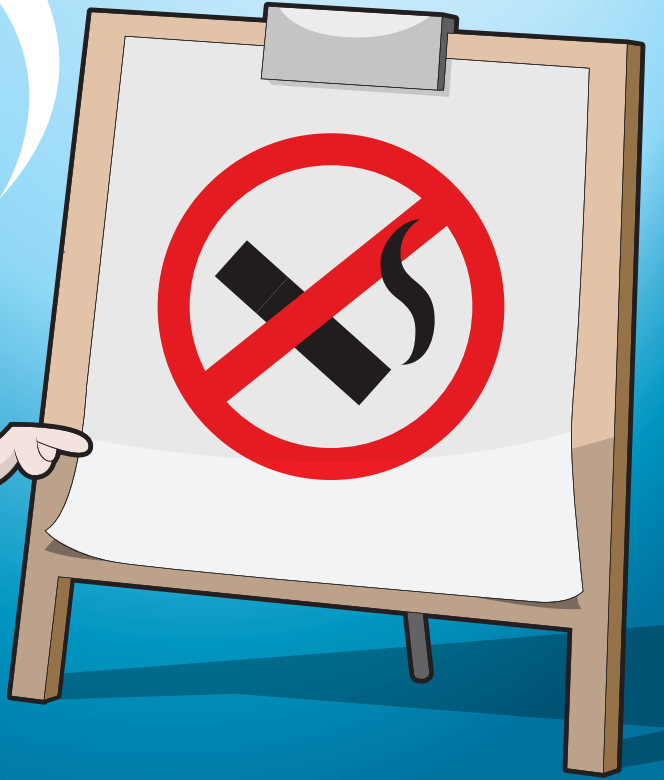
- Dikkatli sürün;
 - Kask kullanın;
 - Geceleyin bisikletin önünde beyaz ışık, arkasında ise kırmızı ışık olmalıdır;
 - Geceleyin diğerleri tarafından farkedilmek için ışık yansımaları yapan (fosforlu/reflektör) parlak giysiler giyiniz
 - Trafik kavşaklarında daha dikkatli olunuz;
 - Yol kenarının 1 metre uzaklığında bisikletinizi sürerek, önünüze bakın ve kuyular, lağım mazgalları ve kanalizasyon kapakları tehlikelerini fark etmeye çalışın;
 - Sağa ya da sola dönerken hareket yönünü belirlemek için elinizi kaldırın
- Trafiği düzenlemekte olan ışıklara dikkat ediniz. Bisikletler ve arabalar için trafiği düzenleyen trafik işaretlerinin üç rengi vardır: kırmızı, sarı (oranj) ve yeşil.

• **KIRMIZI IŞIK** | geçite izin yok;

• **YEŞİL IŞIK** | harekete izin var;

• **SARI (ORANJ) IŞIK** | dikkatli olunuz, yeşil ışık yanıncaya kadar hareket etmeyiniz. Eğer kırmızı ışık yanıyorsa hareket etmeyiniz yeşil ışığın yanmasını bekleyiniz. Her zaman dikkatli olun! Yeşil ışıkta bile arabaların yaklaşıp yaklaşmadığına bakınız.

GÜVENLİK VE SAĞLIK

1. SİGARA İÇMEK

Sigara içmek birçok kronik hastalığa neden olur; sakatlığa neden olup erken ölümlere de sebep olabilir.

Sigara kullanmanız, arkadaşlarınızın sizden uzaklaşmasına ve sizi reddetmesine neden olabilir.

SİGARA İÇMENİN SONUÇLARI:

- Bağışıklık seviyenizi düşürür;
- Çalışma ve eğlenme isteğinizi azaltır;
- Fiziki ve psikolojik gelişiminizi olumsuz bir şekilde etkiler;
- Ciddi hastalıklara neden olur.

**SİGARA İÇMEK SAĞLIĞINIZ
İÇİN TEHLİKELİDİR! SİGARA VE
SİGARA KULLANANLARDAN
UZAK DURUN.**

2. UYUŐTURUCU MADDELER

Uyuőturucu madde kullanımı çoğu kez sonuçları göz önünde bulundurulmayarak, merak sonucu başlar. Bu toplum tarafından fark edilme isteğinden kaynaklanabildiği gibi gerçeklerden kaçma isteğinden de gerçekleşebilir.

UYUŐTURUCU MADDELER ÖLÜME NEDEN OLUR!

Merak ve sorumsuz kişilerle arkadaşlığın ve de uyuőturucu satıcı ve kullanıcılarının kurbanı olmayın. Unutmayınız, uyuőturucu kullanımı bağımlılık yaratır ve bu sizin için, aileniz ve arkadaşlarınız için çok sayıda kötü sonuçlara neden olur.

UYUŐTURUCU KULLANIMININ SONUÇLARI:

- Konsantrasyon eksikliği, düşünme ve öğrenme yetersizliği;
- Uykusuzluk ve iőtahsızlık meydana gelir;
- Soluk alma hızlanır;
- Kontrol kaybolur, konuşmada düzensizlik belirir;
- Hepatit gibi bulaşıcı hastalıklar bulaşır;
- Kilo kaybı olur, bitkinlik ve depresyon meydana gelir;
- Doğal güzellik kaybolup deri hastalıkları meydana gelir;
- ÖLÜM!

**‘Mutlu’ bir hayata ‘EVET’ deyiniz,
Uyuőturucu maddelere ‘HAYIR’ deyiniz...**

Organization for Security and
Co-operation in Europe
Mission in Kosovo

Bu kitapçık, Kosova polisi Toplum Destekli ve Suç Önleyici Polislik Şubesi tarafından tasarlanıp, AGİT'in maddi katkılarıyla basılmıştır.

SEVGİLİ ÇOCUKLAR:

Bu kitapçık sizin mutluluğunuza katkıda bulunacak mesajlardan derlenmiştir.

BU YÜZDEN SAKIN UNUTMAYIN:

Mutlu bir çocukluk için bu kitapçıktaki önerilere uyun!

